

Skattedirektoratet

KOPI

KOU
↳ ATM

Saksbehandler Karl Olav Wroldsen	Deres dato 28.10.03	Vår dato 7. november 2003
Telefon 22 07 72 26	Deres referanse 20034575-2/KJB	Vår referanse 200303882-2/11/RN

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Elektronisk innrapportering: Høring og statusinnhenting

Det vises til NDH's brev av 15.07.03 vedr 'Elektronisk innrapportering: Høring og Statusinnhenting'. I brevet bes det om høringsgruppens synspunkter på fire hovedspørsmål. Spørsmålene søkes besvart ett for ett.

Videre redegjøres det for status i vårt arbeid med overgang til elektronisk innrapportering.

1. ER VIRKELIGHETSBEKRIVELSEN I RAPPORTEN RIKTIG – SETT FRA SKJEMAETATENE OG FRA BRUKERNE/NÆRINGSLIVET SIN SIDE?

Generelt oppfatter vi rapporten 'IT mot skjemabelastning' som et viktig og godt bidrag til samlet innsikt og forståelse for de utfordringer som offentlig innrapportering representerer. Utfordringene går både til oppgavegivere som skal innfri lovpålagte krav, og til offentlig sektor som skal arbeide for forenkling og effektivisering, - bl a gjennom etablering av gode elektroniske løsninger i tråd med målene satt i e-Norge planen.

Skattedirektoratet støtter beskrivelsen som gis i rapporten. Som største skjemaetat står vi for ca 65% av all innrapportering til offentlig sektor og utgjør, i følge rapporten, over 70% av arbeidsbyrden hos bedriftene knyttet til pålagt innsendelse av data. Etaten er bevisst dette forhold og har gjennom mange år arbeidet med forenkling av regelverket med mål om å kunne effektivisere prosesser og metoder for innhenting og behandling av informasjon.

I etatens strategiske plan (2001-2004) står innsats mot næringslivet sentralt. Gjennom ulike tiltak, bl a gjennom Elinn-samarbeidet (Altinn-prosjektet), ønsker etaten å bidra til utvikling av nye løsninger for å forenkle og effektivisere offentlig innrapportering, forbedre kvaliteten og sikkerheten og utvikle nye tjenester mot næringsliv og publikum. Dette er også i samsvar med visjonene i e-Norge-planen om 'en moderne offentlig sektor'.

De store utviklingsprosjektene i etaten de senere år har alle hatt som mål å etablere effektive elektronisk baserte kanaler mellom etat og næringsliv/publikum, samt forbedre og utvide tjenestetilbudet. Nytt system for merverdiavgiftbehandling (MVA3) ble satt i produksjon sommeren 2001 og legger bl a til rette for elektronisk innrapportering av omsetningsoppgaven. Som det fremgår av rapporten (kap 2.3.3) må det til økt innsats fra etatens side for

Postadresse Postboks 6300, Etterstad 0603 Oslo skattedirektoratet@skatteetaten.no	Kontoradresse Fredrik Selmersvei 4 Org. nr 974761076	Sentralbord 22 07 70 00 Telefaks 22 07 71 08
--	--	---

å få til en raskere overgang fra papirbasert innrapportering til bruk av elektroniske skjemaer. Vi ser også forskjeller i bruk av denne muligheten fylkene i mellom som ikke bare lar seg forklare ut fra regional bedriftsstruktur.

Nytt system for ligning av næringsdrivende og selskaper (SLN) vil, når landsdekkende løsning settes i produksjon i 2004 (dvs for ligningsåret 2003), gjøre det mulig for hele denne skattytergruppen å levere selvangivelsen elektronisk. Erfaring fra pilotdrift de to siste år indikerer at målet om ca 40% oppslutning er realistisk første år etter landsdekkende innføring.

Aksjonærregisteret startes opp i 2004. Hensikten med registeret er i hoved-sak å legge til rette for enklere beregninger av skattemessig gevinst og tap ved salg av aksjer. Innrapportering vil skje elektronisk.

Det arbeides også med elektroniske løsninger for bl a byggebransjen for å forenkle og effektivisere innrapportering og for bekreftelse av opplysninger,- opplysninger som i dag ligger spredt, men som etaten ønsker kunne presentere samlet for bruker.

I tillegg arbeides det med løsning for en fullstendig, preutfylt elektronisk selvangivelse for individuelle skattytere.

Videre arbeides det med elektronisk flyttemelding og fødselsmelding.

Rammeverket for disse løsningene er Altinn. Løsningen er nå i godkjeningsperioden og vil være i pilotdrift (bl a for innrapportering av omsetningsoppgaver for merverdiavgift) i desember 2003. Løsningen vil settes i produksjon i januar 2004.

2. VURDERINGER AV ANBEFALINGENE I RAPPORTEN

Pkt. 7.1.1 Ett av flere virkemidler

Skattedirektoratet er enig i at det ikke er tilstrekkelig kun å legge skjema ut på nett i elektronisk form. Å sette 'strøm på papirskjema' vil av oppgavegivere og utfyllere i liten grad betraktes som forenkling og forbedring. Overgang fra tradisjonell papirbasert informasjonsinnhenting til elektronisk samhandling åpner bla for muligheten til å kunne presentere informasjonen etaten har om oppgavegiver, som i sin tur kan kontrollere, supplere og returnere denne. Kontrollen utføres dermed av oppgavegiver selv.

For etaten innebærer det endring fra å arbeide med verifikasjon og kontroll av informasjon, til å håndtere feil, avvik og mangler i det som innrapporteres. Generelt vil det være arbeidsoppgaver av mer krevende karakter som vil føre til nye måter å organisere dette på. Det vil også stille økte krav til omstillingsvilje/-evne og kompetanseøkning/-endring.

Skattedirektoratet mener at øvrige prosesser også må gis prioritet. I denne sammenhengen er det viktig å starte en reell samordning basert på de muligheter som nye elektroniske løsninger kan gi for mer effektive skjemaprosesser i etatene, og derigjennom forenklede skjema for sluttbrukere. Det innebærer at de ulike etaters behov for 'profilering' på nett må balanseres til fordel for samordning på tvers.

I Altinn legger de tre samarbeidende etater opp til i å presentere sine skjemaer med felles format og brukergrensesnitt. Dette må videreføres. Erfaringer gjort i andre land viser at felles portalløsninger og enhetlig utforming av grensesnitt og skjemaer ('common look and feel') er viktige virkemidler for å få til effektive, likeartede og publikumsrettede elektroniske løsninger. Det er også viktig i arbeidet med å få publikum til å ta løsningene i bruk.

Pkt. 7.1.2 Tenk smått først

Skatteetaten støtter denne anbefalingen. Bakgrunn for Altinn-løsningen var erkjennelsen av at teknologien som ble lagt til grunn for forgjengeren (Avgiverløsningen, utviklet som del av SLN-prosjektet) ble for tung for mange småbedrifter og enkeltmannsforetak. Etatene i Elinn-samarbeidet ønsket derfor å utvikle en alternativ løsning som videreførte de funksjonelle egenskapene til Avgiverløsningen (dvs kobling til regnskapssystem/årsoppgjørprogram) men som også ivaretok behovene til mindre foretak uten årsoppgjørprogram gjennom å legge til rette for nedlastning og manuell utfylling/korreksjon av skjema direkte over Internett.

Etatens hovedstrategi for utvikling av nye løsninger på dette området er:

- Start med det enkle og nyttige – begynn med de løsninger som treffer flest mulig og som er enkle å få etablert.
- Tenk helhetlig – løsningen som bygges må være basert på helhet og modularisering. Man bør ikke bygge alt på en gang, men det må finnes en samlet plan for hvor man vil, bl a for å unngå fragmenterte løsninger.
- Kobling til de bakenforliggende systemer/databaser – dette er en utfordring som ikke må undervurderes, men som er viktig bl a for å kunne presentere data ut og få til effektive produksjonskjeder.

Skattedirektoratet har nedsatt et eget programområde (ER@-programmet) for å sikre koordinering og samordning av skjema utvikling og elektronisk kommunikasjon mellom etat og publikum/næringsliv. Altinn-prosjektet er en del av dette programområdet.

Pkt. 7.1.3 Brukeropplevelsen i fokus

Skattedirektoratet er enig i anbefalingen. Vi ser imidlertid at utvikling av gode e-skjemaer er utfordrende og krever investering i ny kompetanse i etaten. I utforming av brukergrensesnitt i Altinn-løsningen er ELMER-prinsippene og WA1-krav lagt til grunn. Dette området er under kontinuerlig utvikling jf. e-skjemarapporten fra etatene.

Løsninger for blinde og svaksynte er viktige hensyn.

Pkt. 7.1.4 Sats på hverdagsskjemaene

Skattedirektoratet mener det er mest å tjene på skjemaer med høyt volum i utgangspunktet. Det vises til pkt. 7.1.1.

Etatene bør så langt mulig ha som mål å utvikle løsningene slik at skjemaene kan presenteres forhåndsutfyllt for oppgavegiver. Siden deler av informasjonsinnholdet som presenteres hentes fra sentrale registre (som folkeregister, enhetsregister) vil eventuelle feil og mangler i disse også kunne fanges opp og korrigeres. Dette vil bidra til forbedret registerkvalitet.

Pkt.7.1.5 Lav terskel og høy profil

Skattedirektoratet er enig betraktningen. I Altinn er det lagt stor vekt på en grundig informasjonsstrategi som spiller sammen med opplæringsplan for nye eksterne brukere og etatens saksbehandlere.

Ved samordning mot felles portal senker vi terskelen for elektronisk innrapportering. Det blir lett å finne frem for brukeren, og en oppnår synergieffekter. Å etablere løsningene i én portal vil bidra til at den benyttes i mange ulike sammenhenger som vil bidra til etablering av gode rutiner,- det blir raskt en naturlig handling å benytte portalen for å få utført sine mellomværende med offentlig sektor. Felles, enhetlig interaksjonsdesign og innholdsdesign vil ytterligere bidra til denne effektiviseringen.

Videre bør man vurdere positive incitamentener i form av tilleggstjenester og service for de som velger å benytter denne kanalen.

Pkt. 7.1.6 Systematisk skjemaovervåking og revisjon

Skattedirektoratet har faste rutiner for skjemarevisjon. For de som er knyttet til direkte skatter med mer, er det normalt en årlig revisjon. Rutinene må vurderes fortløpende i lys av utviklingen av flere elektroniske skjemaer. Spesiell oppmerksomhet må utvises ved revisjon av papir- og elektronisk baserte skjemaer der begge eksisterer i parallell. Det er under etablering en lokal forvaltningsenhet i Skattedirektoratet, blant annet for å sikre god skjemarevisjon.

Pkt. 7.2.1 "Skjemalosen" – søkesystem på Internett

Skattedirektoratet vil i fremtiden legge til rette for at skjemaer som skal rapporteres elektronisk kun gjøres tilgjengelig via Altinn-kanalen. En slik skjemalos vil måtte løse brukerne inn mot Altinn portalen og Skattedirektoratets aktuelle skjema.

Målet for Altinn er at flere enn de tre samarbeidende etater skal ta løsningen i bruk (Statens Lånekasse for Utdanning er kommet med i høst). En samordning og konsolidering av skjemaer og informasjon på tvers vil bli en utfordring fremover.

Pkt. 7.2.2 Altinn som knutepunkt

Skattedirektoratet støtter de synspunkter som kommer frem i rapporten. Altinn bør etableres som knutepunkt med så mange etater som mulig representert. Jo flere skjemaer som tilbys via Altinn, jo bedre kost/nytte får staten ut av de investeringer som er gjort.

En viktig bidrag til å lykkes med Altinn vil være et enda sterkere engasjement fra de berørte departement som har ansvar for etater med innrapporteringsbehov.

Videre bør den sentrale forvaltningsorganisasjon raskt etableres slik at den også kan effektivt bidra til å selge inn Altinn hos nye etater og kunne bistå disse med å komme i gang. Skattedirektoratet bidrar gjerne i å få dette til.

3. HVORDAN BØR DET PRIORITERES MELLOM DE ULIKE ANBEFALINGENE

Skattedirektoratet anbefaler at Altinns løsning blir knutepunkt for registrering og pålogging for alle.

Det er lagt ned et omfattende arbeid og midler i løsningen som Brønnøysundregistrene, Statistisk Sentralbyrå og Skattedirektoratet har utviklet i samarbeid. Dette har lagt grunnlaget for forenkling av innrapportering av skjemaer for næringslivet og det er viktig at løsningen videreføres. Altinn vil være med på å redusere bedriftenes behov for å orientere seg om flere, parallelle systemer, jfr. pkt. 7.2.2.

For at dette skal kunne gjennomføres, foreslår vi at det legges en strategi for informasjon som legger grunnlaget for opplæring tilpasset målgruppen, nødvendige sikkerhetsrutiner og enkle brukergrensesnitt, jfr. pkt. 7.1.5.

Næringslivet (bl a gjennom NHO) har gitt uttrykk for bekymring for at de etterhvert må forholde seg til flere offentlige nettsted og portaler og anbefaler Altinn. Opplæring og informasjon til etatene er viktig.

Ved å redusere antall alternativer vil man og redusere de totale kostnader.

4. HVORDAN KAN VI FÅ TIL EN BEDRE MÅLING AV UTVIKLINGEN PÅ OMRÅDET

I arbeidet med måling av utviklingen på området er det viktig at det blir god kvalitet på informasjonen som gis til oppgaveregisteret. Det må legges ned et grundig arbeid i forhold til de faktaopplysningene som gis til oppgaveregisteret. Måling av tidsbesparelse kan være en vei å gå.

Brønnøysundregistrene kan få i oppdrag å utarbeide noen parametre for måling og formidle dette til etatene.

Skatteetaten følger ellers opp med statistikk over oppgaver innlevert gjennom de kanaler som er satt opp (papir, telefon, SMS, Internett) pr område.

STATUSRAPPORT

Skatteetaten har pr.01.09.03 følgende e-innrapporteringsløsninger:

- Web MVA, elektronisk innrapportering av merverdiavgiften
- Avgiver 03 – innrapportering av likning for Næringsdrivende (erstattes av Altinn i 2004)
- PSA – personlig selvangivelse på web (i tillegg har vi løsning med telefonbekreftelse og SMS bekreftelse)
- Bestilling av skattekort og frikort

Via etatens nettsted (www.skatteetaten.no) tilbys i tillegg følgende elektroniske tjenester:

- Skjema til nedlasting
- Skatteberegning
- RISK – søk i RISK registeret
- Blankettbestilling

Planer videre for innføring av nye elektroniske innrapporteringsordninger

Skattedirektoratet vil i 2004 fortsette arbeidet med innføring av nye elektroniske innrapporteringsordninger gjennom Altinn. Dette arbeidet har høy prioritet og ledelsesfokus. Nye innrapporteringsordninger vil settes i drift fra og med 1. januar i Altinn. Dette gjelder spesielt skjemaordninger rettet mot næringslivet:

- Selvangivelse for næringsdrivende inkludert alle vedlegg til sammen ca.63 skjema
- Omsetningsoppgavene inkludert nye skjemaordning relatert til Rattsø-utvalget, ca.4 skjema
- Terminoppgave for forskuddstrekk/beregningsoppgave for arbeidsgiveravgift 1 skjema

Skattedirektoratet har også utarbeidet en prioritert liste over nye områder for elektroniske innrapporteringsordninger som søkes realisert i 2004/2005. Dette gjelder både innenfor næring og personlig skattytere.

For personer vil innsatsen i 2004 være rettet mot nye områder som:

- innføring av en elektronisk flyttmelding
- innføring av en elektronisk fødselsmelding (samarbeidsprosjekt med Rikstrygdeverket)
- utvikling av en samlet løsning for selvangivelsen inkludert alle vedlegg.

Tilsvarende vil innsatsen mot næringslivet være:

- videreutvikling av eksisterende ordninger
- videreutvikling av løsninger relatert til aksjonærregisteret

Skattedirektoratet vil for øvrig utarbeide en samlet plan for dette området gjennom "Er@" – Skattedirektoratets program for elektronisk innrapportering.

Når vil etaten nå målet som er fastlagt i eNorge 2005?

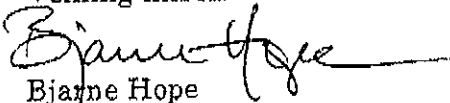
Målet for eNorge er nådd ift de skjemaordninger som allerede er på web. Det arbeides med å etablere og innføre Altinn som vil bidra til ytterligere oppnåelse av de overordnede mål for IT politikken.

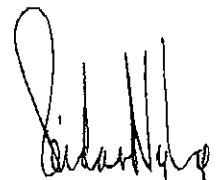
Hvilke effekter vil tiltakene ha for etatens skjemabelastning på næringslivet?

Skattedirektoratet har gjennom Altinn prosjektet utarbeidet en lønnsomhetsanalyse hvor nyttepotensialet knyttet til næringslivet er omtalt. (Rapporten overlevert departementet gjennom Altinn kontaktforum).

Altinn prosjektet, og framtidig felles forvaltningsenhet i Brønnøysund, planlegger å følge opp innføringsarbeidet i Altinn med brukerundersøkelser med fokus på brukskvalitet og besparelser/belønninger for næringslivet og for personlige brukere.

Vennlig hilsen

Bjarne Hope

Reidar Nybø